

**სექცია 4. პოლიტიკური, პოლიტიკური განვითარების სამართლებრივი,
პოლიტიკური და ისტორიულ-ფილოსოფიური ასპექტები**

**Section 4. Legal, Political, Historical and Philosophical Aspects of
the National Economy Development**

*ჯემალ გახოკიძე,
პოლიტიკისა და სამართლის
მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი*

*სოფო მიდელაშვილი
სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი*

SINO-BRITISH JOINT LIAISON GROUP

Jemal Gakhokidze
Professor

Sophie Midelashvili
Associate Professor

Summary

This paper discusses significance of work of the China-British Joint Liaison Group in the case of Hong Kong's reunification with China. As a result of 15 year work, compromise and negotiations, the bilateral relations of Joint Liaison Group, the United Kingdom and the People's Republic of China were able to not only to deepen their co-operation, but also to open a way to Sino-British relations for further development. Moreover, it can be said that the direct involvement of Joint Liaison Group and their effort has led to the victory of interests for all three parties — China, Hong Kong and UK.

* * * * *

ჰონკონგი უძველესი დროიდან ჩინეთის ტერიტორიის ნაწილი იყო. ოპიუმის ომის (1840 წელი) შემდგომ ჰონკონგი ოკუპირებულ იქნა დიდი ბრიტანეთის მიერ. 1984 წლის 19 დეკემბერს ჩინეთისა და დიდი ბრიტანეთის მთავრობების მიერ ხელმოწერილ იქნა ერთობლივი დეკლარაცია ჰონკონგის შესახებ და დადასტურდა, რომ 1997 წლის 1 ივლისიდან ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის ხელისუფლება აღადგენდა სუვერენიტეტს ჰონკონგზე. ამგვარად, ჩინელი ხალხის დიდი ხნის მისწრაფება განდგომილი რეგიონის დაბრუნების თაობაზე რეალობად იქცა. ეროვნული ერთიანობისა და ტერიტორიული მთლიანობის დაცვის, ჰონკონგისთვის კეთილდღეობისა და სტაბილურობის შენარჩუნების პირობით, ასევე, მისი ისტორიისა და რეალობის გათვალისწინებით მიღებულ

იქნა ერთობლივი გადაწყვეტილება ჰონკონგის სპეციალური ადმინისტრაციული რეგიონის დაარსების შესახებ, თანახმად ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის კონსტიტუციის 31 მუხლისა, პრინციპით „ერთი სახელმწიფო, ორი სისტემა“. ფრიად საყურადღებოა, რომ 1984 წლიდან 1997 წლის 1 ივლისამდე, თითქმის 13 წლის განმავლობაში, შუამავლის ფუნქციით მოქმედებდა ერთობლივი მოკავშირეთა ჯგუფი, რომელმაც დაკისრებულ მისიას ბრწყინვალედ გაართვა თავი, რაზეც დამდგარი შედეგი მეტყველებს.

დიდი ბრიტანეთისა და ჩინეთის სახელმწიფოებმა ერთობლივ დეკლარაციაში განსაზღვრეს, რომ მისი რატიფიკაციისთანავე უნდა დაარსებულიყო და დაეწყო მუშაობა მეკავშირეთა ერთობლივ ჯგუფს ორივე მხარესთვის ურთიერთხელსაყრელ და ურთიერთმისაღებ გარემოში მოლაპარაკების პროცესის წარმატებულად წარმართვის მიზნით.

მისი შექმნის წესი, სტრუქტურა და უფლებამოსილება ჩამოყალიბდა აღნიშნული დეკლარაციის მე-2 დანართში.

მისი მუშაობის ვადად განისაზღვრა პერიოდი 1985 წლის 30 ივნისიდან 2000 წლის პირველ იანვრამდე.

მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფის ძირითადი ბაზა განთავსდა ჰონკონგში, ხოლო მხარეთა შეთანხმებით შეხვედრები იმართებოდა ასევე ჰეკინსა და ლონდონში.

თითოეულ მხარეს, რომელიც 5-5 წევრით იყო წარმოდგენილი, ელჩის ტიტულით ხელმძღვანელობდა უფროსი წარმომადგენელი. ჯგუფს დახმარებას უწევდა 20 თანამშრომელი. მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფის წევრები სარგებლობდნენ დიპლომატიური პრივილეგიებითა და იმუნიტეტით ჰონკონგში, ჩინეთსა და დიდ ბრიტანეთში.

ერთობლივი მეკავშირეთა ჯგუფის მიზანი იყო 1984 წლის ერთობლივი დეკლარაციის ეფექტურად განხორციელება კონსულტაციებისა და ინფორმაციის გაცვლის ფორმატში.

ჯგუფის ფუნქციებში შედიოდა კონსულტაციების

ჩატარება ერთობლივი დეკლარაციის განხორციელების თაობაზე, იმ საკითხების განხილვა, რომელიც ეხებოდა ხელისუფლების გადაცემას 1997 წელს და ინფორმაციის გაცვლა და კონსულტაციების ჩატარება მხარეთა შორის შეთანხმებულ საკითხებზე. რაც შეეხება შეუთანხმებელ საკითხებს, გადაწყდა, რომ მათ განიხილავდა ორივე ხელისუფლება კონსულტაციების გზით.

მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფის ამოცანა იყო საკითხების 1997 წლის პირველ ივლისამდე ორ ეტაპად გადაწყვეტა.

პირველ ეტაპზე განსახილველი საკითხები ეხებოდა:

ა) ორივე ხელისუფლების მიერ განსახორციელებელ ქმედებას, რომელიც უზრუნველყოფდა ჰონკონგის სპეციალური ადმინისტრაციული რეგიონის, როგორც ცალკე საბაჟო ტერიტორიის, ეკონომიკური ურთიერთობების შენარჩუნებას და მის მონაწილეობას ტარიფებისა და ვაჭრობის გენერალურ შეთანხმებაში, მრავალპროფილიან შეთანხმებასა და სხვა საერთაშორისო ღონისძიებებში;

ბ) ორივე ხელისუფლების მიერ გასატარებელ ქმედებებს, რომელიც უზრუნველყოფდა საერთაშორისო უფლებებისა და ვალდებულებების შემდგომ გამოყენებას ჰონკონგთან დაკავშირებით;

მეორე ეტაპზე განსახილველი საკითხები მოიცავდა:

ა) პროცედურებს, რომელიც უნდა განხორციელებულიყო 1997 წელს ხელისუფლების გადაცემასთან დაკავშირებით;

ბ) ქმედებებს ჰონკონგის სპეციალური ადმინისტრაციული რეგიონის დასახმარებლად, რათა შეენარჩუნებინათ და განეცხადებინათ ეკონომიკური და კულტურული ურთიერთობები, გაეფორმებინათ ხელშეკრულებები ამ საკითხებთან დაკავშირებით სახელმწიფოსთან, რეგიონთან და შესაბამის საერთაშორისო ორგანიზაციებთან.

მეკავშირეთა ერთობლივ ჯგუფს მხარეთა შეთანხმების საფუძველზე ენიჭებოდა უფლება, ჩემოეყალიბებინა სპეციალისტთა ქვეჯგუფი, რომელიც განიხილავდა ისეთ განსაკუთრებულ და სპეციფიკურ საკითხებს, რომლებშიც საჭირო იყო ექსპერტის ჩარევა. შეხვედრებზე შეიძლებოდა ექსპერტების დასწრებაც. თითოეული მხარე მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფის ან ქვეჯგუფების განსაკუთრებულ შეხვედრებზე განსახილველი საკითხებისა და ადგილის შესაბამისად განსაზღვრავდა დელეგაციის შემადგენლობას.

აღსანიშნავია, რომ მეკავშირეთა ჯგუფში არ ყოფილა გათვალისწინებული ჰონკონგის წარმომადგენლობა, მათ ინტერესებს საკუთარ ინტერესებთან ერთად იცავდა დიდი ბრიტანეთის მეკავშირეთა ჯგუფი.

მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფის საქმიანობა ძირითადად კონფიდენციალური იყო, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა მხარეები სხვა რამეზე არ იყვნენ შეთანხმებულნი.

მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფი წარმოად-

გენდა მხარეთა დამაკავშირებელ ორგანოს. ის მონაწილეობას არ იღებდა ჰონკონგის მართვაში და არც მისი ადმინისტრაციის ზედამხედველის ფუნქცია ევალუბოდა.

15 წლის განმავლობაში სულ ჩატარდა 47 შეხვედრა. აქედან 18 ჰონკონგში, 15 ლონდონში, ხოლო 14 პეკინში.

1999 წლის 8 დეკემბერს ჩატარდა მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფის ბოლო, 47-ე შეხვედრა, რომლითაც ჯგუფის ისტორიული მისია წარმატებულად დასრულდა. ჩინურ-ბრიტანული ერთობლივი დეკლარაციის პრაქტიკაში განხორციელება რთული აღმოჩნდა, რადგან მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფის წინაშე მდგარი ამოცანები იყო უპრეცედენტო როგორც საერთაშორისო სამართლის, ისე საერთაშორისო პრაქტიკის თვალსაზრისით.

უნდა აღინიშნოს, რომ სარისკო, იმპულსური გადანეწყვეტილებების მაგივრად მუშაობისას მხარეების იღებდნენ რაციონალურ, განონასწორებულ, ფრთხილ და, რაც მთავარია, საიმედო გადაწყვეტილებებს. მათი მუშაობისას არ დაფიქსირებულა უტაქტო და უხეში ქმედებები. ეს მართო ერთი მხარისთვის სარგებლის ძიების კუთხით გამართული კი არა, სირთულეების ერთობლივი ძალებით დაძლევისა და საერთო მიზნის მიღწევაზე ორიენტირებული მოლაპარაკებები იყო.

მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფის 15-წლიანი მუშაობის, კომპრომისებისა და მოლაპარაკებების, ორმხრივი ურთიერთობების შედეგად დიდმა ბრიტანეთმა და ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკამ შეძლეს არა მხოლოდ გაეღრმავებინათ თანამშრომლობა, არამედ გზა გაეხსნათ ჩინურ-ბრიტანული ურთიერთობების შემდგომი განვითარებისათვის. უფრო მეტიც, შეიძლება ითქვას, რომ სწორედ მეკავშირეთა ერთობლივი ჯგუფის უშუალო მონაწილეობამ და მათმა ძალისხმევამ განაპირობა სამივე მხარის ჩინეთის, ჰონკონგისა და დიდი ბრიტანეთის ინტერესების გამარჯვება.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ჯემალ გახოკიძე, სოფო მიდელაშვილი. „ჰონკონგი, ჩინეთი 1997“, გამომც. „მერიდიანი“, თბილისი, 2014 წელი.

2. Sino-British Joint Declaration (Joint Declaration of the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the People's Republic of China on the Question of Hong Kong).

სარედაქციო მოთხოვნები:

ჟურნალში გამოქვეყნებული სტატია უნდა მოიცავდეს მეცნიერული კვლევის ახალ შედეგებს ბიზნესსა და ინჟინერიის შემდეგ თეორიულ და გამოყენებით სფეროებში:

- ბიზნეს-ინჟინერინგის თეორიული ასპექტები;
- ბიზნეს-პროცესების მართვის ტექნოლოგიები;
- საინჟინრო-საკონსულტაციო საქმიანობის ეკონომიკური შეფასებები;
- ბიზნესის განვითარების მიზნები და მიმართულებები;
- ბიზნეს-ინჟინერინგი: ენერგეტიკაში, ინფორმატიკაში, ქიმიაში და მეტალურგიაში, ფარმაციაში, მშენებლობაში, ტრანსპორტში, არქიტექტურაში და დიზაინში, სამთო გეოლოგიაში, ნანოტექნოლოგიებში და ჰიდროტექნიკაში;
- ინოვაციები და ინვესტიციები;
- საინჟინრო საქმიანობის სამართლებრივ-საექსპერტო და სოციალური ასპექტები;
- სამართალი და პოლიტიკა;
- ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაცია.

მიღებულ სტატიებს იხილავს რედაქლეგია და დადებითი რეცენზიის შემთხვევაში აქვეყნებს, ასევე განათავსებს ინტერნეტში – ელექტრონულ ჟურნალში.

სტატიები მიიღება ქართულ, რუსულ, ინგლისურ, გერმანულ და ფრანგულ ენებზე.
ქვეყნდება ორიგინალის ენაზე.

სტატიის გაფორმების წესი

- სტატიის მოცულობა უნდა შეადგენდეს არაუმეტეს 15 გვერდისა და სტატიას თან უნდა დაერთოს:
- რეზიუმე ქართულ და უცხოურ ენაზე — ტექსტის დასაწყისში (რეზიუმე უნდა შეიცავდეს არანაკლებ 100-150 სიტყვას), გამოყენებული ლიტერატურის ნუსხა — ტექსტის ბოლოს.
- ქართული ტექსტისთვის გამოიყენეთ ქართულ შრიფტი AcadNusx,
- ხოლო ინგლისური და რუსული ტექსტების შრიფტი – Times New Roman.
- შრიფტის ზომა 12, ინტერვალი 1,5, ყველა კიდიდან დაშორება იყოს 2 სმ.
- სტატიის თავში მოათავსეთ შემდეგი ინფორმაცია: ავტორის (თანაავტორის) სახელი, გვარი, აკადემიური წოდება, ელექტრონული მისამართი და ტელეფონის ნომერი.
- ნახაზები, გრაფიკები, სქემები და ა.შ. – ფორმატში TIFF 300 dpi; 600 dpi,
- ფორმულები უნდა აიკრიფოს Microsoft Equation 2.0 (2.1.).